Муниципальное бюджетное образовательное учреждение «Полянская средняя общеобразовательная школа»

«Рассмотрено»
На заседании методического объединения учителей гуманитарного цикла МБОУ «Полянская СОШ»
Протокол № 1
от «28_» августа 2019г
Руководитель МО Сабирзянова Г.Г. /____________

«Согласовано»
Заместитель директора по УВР
МБОУ «Полянская СОШ»
Кузьмина О.В. /____________

Протокол № 1 от «28» августа 2019 г

«Утверждаю»
Директор МБОУ «Полянская СОШ»
Ашмарина О.А./____________
Приказ № 114
от «28» августа 2019 г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку основного общего образования

5 класс

Год разработки: 2019
Срок реализации: 2019-2020

Программу составила:
Сафиуллова Минезия Равиловна
учитель татарского языка и литературы,
1 кв. категории

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Составлена на основе основной образовательной программы основного общего образования МБОУ «Полянская СОШ» по родному (татарскому) языку, авторской программы учебного предмета «Татарский язык» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке под редакцией
Р. З. Хайдаровой , Р. Л. Малафеевой
Рабочая программа рассчитана на 70 часов в год, 2 часа в неделю в соответствии с примерной программой общего образования и Государственным образовательным стандартом
Учебный план МБОУ «Полянская СОШ» Спасского муниципального района РТ
Основная образовательная программа основного общего образования МБОУ «Полянская СОШ»

Планируемые результаты обучения

5-9 классы

Освоение программы 5-9 классов предусматривает формирование у них следующих л**ичностных результатов**:

– уважительное отношение к татарскому языку как средству межличностного и межкультурного общения и желание изучить его на должном уровне;

– оценивание жизненных ситуаций, исходя из общечеловеческих норм;

– целостный, социально-ориентированный взгляд на мир в его органичном единстве и разнообразии народов, культур и религий;

– доброжелательное отношение, уважение и толерантность к другому народу, компетентность в межкультурном диалоге.

К **метапредметным результатам** обучения татарскому языку относятся:

– умение определять понятия, создавать обобщения, устанавливать аналогии, классифицировать, самостоятельно выбирать основания и критерии для классификации, устанавливать причинно-следственные связи, строить логическое рассуждение, умозаключение (индуктивное, дедуктивное, по аналогии) и делать выводы;

– владение культурой активного использования словарей и других поисковых систем;

– умение организовать учебную деятельность, понимая порядок работы, и находить для этого эффективные приемы;

– умение оценивать качество работы, опираясь на определенные критерии;

– умение анализировать и понимать причины удач и неудач в учебе;

– умение работать индивидуально и в группе: находить общее решение и разрешать конфликты на основе согласования позиций и учета интересов;

– компетентность в области использования информационно-коммуникационных технологий.

Предметные результаты обучения татарскому языку по каждой изучаемой теме приводятся в тематическом планировании в графе **характеристика основных видов деятельности учащихся.**

По видам речевой деятельности предусматриваются следующие результаты:

в говорении

1) *диалогическая речь:*

умение вести диалоги этикетного характера, диалог-расспрос, диалог-побуждение к действию, диалог-обмен мнениями, комбинированные диалоги.

Объём диалога: каждый участник диалога должен произнести 6-8 реплик (5–7 классы),8-10 реплик (8–9 классы). Продолжительность диалога: 1–2 мин. (9 класс).

2) *Монологическая речь:* умение пользоваться основными коммуникативными типами речи: описанием, сообщением, рассказом (включающим эмоционально-оценочные суждения), рассуждением (характеристикой) с высказыванием своего мнения и краткой аргументацией с опорой и без опоры на прочитанный или услышанный текст, либо заданную комм

3) уникативную ситуацию.

Объем монологического высказывания: 8-10 фраз (5–7 классы); 10-15 фраз (8–9 классы). Продолжительность монолога: 2 мин (9 класс).

в аудировании

дальнейшее развитие и совершенствование восприятия и понимания на слух аутентичных аудио и видеотекстов с разной глубиной проникновения в их содержание (с пониманием основного содержания, с выборочным и полным пониманием воспринимаемого на слух текста) в зависимости от коммуникативной задачи и функционального типа текста.

Аудирование с полным пониманием содержания осуществляется на несложных текстах, построенных на полностью знакомом учащимся языковом материале. Время звучания текстов для аудирования – до 1 мин.

Аудирование с выборочным пониманием нужной или интересующей информации предполагает умение выделить значимую информацию в одном или нескольких аутентичных коротких текстах прагматического характера, опуская избыточную информацию. Время звучания текстов для аудирования: до 1,5 мин.

в чтении

умение:

– читать и понимать несложные тексты в языковом плане с различной глубиной и точностью проникновения в их содержание (в зависимости от вида чтения): с пониманием основного содержания (ознакомительное чтение); с полным пониманием содержания (изучающее чтение); с выборочным пониманием нужной или интересующей информации (просмотровое/поисковое чтение);

– формулировать простые выводы на основе информации, которая содержится в тексте;

– прогнозировать содержание книги по ее названию и оформлению, содержанию сообщения, по внешним признакам (основной странице и т.д.).

в письме

умение:

– писать короткие поздравления с днем рождения и другими праздниками, выражать пожелания (объёмом 18-20 слов, включая адрес);

– заполнять формуляры, бланки (указывать имя, фамилию, пол, гражданство, адрес);

– писать личное письмо с опорой и без опоры на образец (расспрашивать адресата о его жизни, делах, сообщать то же самое о себе, выражать благодарность, давать совет, просить о чём-либо). Объём личного письма: 80 слов, включая адрес;

– составлять короткие рассказы;

– описывать картины;

– составлять план, тезисы письменного сообщения, кратко излагать результаты проектной деятельности.

-

УКЫТУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИҖӘЛӘРЕ

Укытуның шәхси нәтиҗәләре

– укучыларда күпмилләтле җирлектә яшәүче халыкларга карата ихтирамлык, гражданлык бердәйлеге хисләре формалаштыру;

– *туган җир, Ватан* төшенчәләре, үз культураң аша дөнья культурасына карата ихтирам тәрбияләү, аны өйрәнү теләге формалаштыру;

– үзлегеңнең белемеңне арттыру һәм үз-үзеңне тәрбияләү нигезендә, үз эшчәнлегеңне оештыра алу осталыгын формалаштыру;

– әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;

– әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомумкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирә белү.

Укытуның метапредмет нәтиҗәләре

Төп белем бирү баскычында татар теле, танып белү чарасы буларак, укучыларның фикер йөртү, интеллектуаль һәм иҗади сәләтләрен үстерүгә, шулай ук, реаль тормышта туган проблемаларны хәл итү өчен кирәк булган универсаль уку гамәлләрен формалаштыруга хезмәт итә.

***Танып белү нәтиҗәләре*:**

– фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белү;
– иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм төзи белү;
– объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгели белү;
– төп мәгълүматны аеру, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү;
– тиешле мәгълүматны табу өчен, энциклопедия, белешмәләр, сүзлекләр, электрон ресурслар куллана белү.

***Регулятив нәтиҗәләр*:**

– уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белү, ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләр формалашу;
– эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтиҗәле эш алымнарын таба белү;
– билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белү;
– укудагы уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый, анализлый белү.

***Коммуникатив* нәтиҗәләр:**

– әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый, аңа туры килерлек җавап бирә белү;
– әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзи белү;
– аралашучанлык, хислелек, эмпатия хисләре формалашу;
– парларда һәм күмәк эшли белү.

Укытуның предмет нәтиҗәләре

Укучының төп гомуми белем бирү мәктәбен тәмамлаганда, **сөйләм эшчәнлеге төрләре буенча түбәндәге предмет нәтиҗәләренә ия булуы** планлаштырыла:

диалогик сөйләм:

- стандарт ситуацияләрдә сөйләмне башлый, дәвам итә, төгәлли белү;
- парлап яки күмәк сөйләшү барышында, үз фикереңне аңлата, раслый, дәлилли белү; ситуация аңлашылмаганда, сорау биреп ачыклый белү;
- риза булмау, үтенечне кире кага белү;
- бергә эшләргә тәкъдим итә белү.

монологик сөйләм:
- укыганның, ишеткәннең төп эчтәлеген җиткерә белү, үз мөнәсәбәтеңне белдерү;
- сораулар ярдәмендә, план буенча яисә мөстәкыйль рәвештә өйрәнгән текстны үз сүзләрең белән сөйли белү;
- текстны дәвам итеп, үзгәртеп сөйли белү;
- программада тәкъдим ителгән темалар буенча тиешле эзлеклелектә сөйли белү;
- төрле вакыйгалар, яңалыклар турында хәбәр итә белү;
- персонажларны тасвирлый белү.

тыңлап аңлау:
- сүзләрне, җөмләләрне тулысынча яки өлешчә тыңлап аңлау;
- сыйныфташларыңның сөйләмен тыңлап аңлый һәм аларга үз фикереңне аңлата, алар белән әңгәмә кора, әңгәмәдә катнаша белү;
- тәкъдим ителгән текстны тыңлап, эчтәлеге буенча сорау җөмләләр төзи, сорауларга җавап бирә белү;
- зур булмаган аутентив яки адаптацияләнгән әдәби әсәрләрдән өзекләрне, мәгълүмати характердагы текстларны, вакытлы матбугат язмаларын аңлап, эчтәлеге буенча фикереңне әйтә белү.

уку:
- татар теленең әйтелеш нормаларын саклап, сәнгатьле һәм аңлап укый белү;
- текстның эчтәлегенә нигезләнеп, контекст буенча яңа сүзләрнең мәгънәсен аңлый белү;
- күрмә-символик мәгълүматлы, иллюстрацияле, таблицалы текстлар белән эшләү күнекмәләренә ия булу;
- текст укыганда, кирәкле мәгълүматны аерып алу, системага салу, чагыштыру, анализлау, гомумиләштерү, интерпретацияләү һәм үзгәртү кебек эшчәнлекләрне үзләштерү;
- текстның эчтәлегенә нигезләнеп, контекст буенча яңа сүзләрнең мәгънәсен аңлый белү.

язу:
- өйрәнелгән темалар буенча актив кулланылышта булган сүзләрне дөрес яза белү;
- конкрет бер тема буенча хикәя төзеп яза белү;

- прагматик текстлар (рецептлар, белдерүләр, афиша һ.б.), эпистоляр жанр текстларын (шәхси һәм рәсми хатлар, котлаулар һ.б.) төзеп яза белү;
- үзеңне борчыган проблемага карата фикерләреңне язмача җиткерә белү;
- тәкъдим ителгән текстның эчтәлегенә нигезләнеп, аны үзгәртеп яки дәвам итеп яза белү;
- терәк сүзләр ярдәмендә кечкенә хикәя төзеп язу.

Основное содержание учебного предмета

5-9 классы

Содержание учебного предмета отбирается с учетом интересов учащихся в соответствии с их возрастными особенностями, потребностей общения, психо-физиологических возможностей; служит развитию универсальных учебных действий и формированию личностных ценностей. Оно состоит из следующих тем:

- **Школьная жизнь.** Учёба. Правила успешной учёбы. Учебные принадлежности. Мир книг. В библиотеке. Интернет. Проблема самообразования.
- **Я – помощник в домашних делах.** Домашние дела. Помощь старшим, родителям. Покупки в магазине. Участие в домашних делах. Оценивание человеческих поступков. Похвала за добрые дела.
- **Мои друзья, мои ровесники.** Мой самый близкий друг. Отдых с друзьями. Настоящая дружба. Правила общения и дружбы с ровесниками. Участие подростков в полезном труде.
- **Отдых.** Свободное время. Любимые занятия. Различные способы виртуального общения. Места отдыха (кино, театр, парк, кафе и т.д.) Путешествия.
- **Старшие и мы.** Взаимоотношения старших и младших в семье. Умение просить разрешение. Уважительное отношение к старшим.

– **Праздники.** Поздравление с праздником. В гостях. Любимые блюда. Правила поведения за столом. День рождения. Национальные праздники. Национальные блюда.
– **Спорт и здоровье.** Правила здорового образа жизни. Зимние и летние виды спорта. Любимый вид спорта. Спорт и отдых. Современные спортивные сооружения. Знаменитые татарские спортсмены. Международный спорт.
– **Природа и мы.** Природа Татарстана. Времена года. Охрана природы. Экологические проблемы. Человек и окружающая среда. Наши четвероногие и пернатые друзья.
– **Республика Татарстан.** Географическое положение, население, климат Татарстана. Животный и растительный мир Татарстана. Жизнь в городе и в селе. Транспорт. Достижения Республики Татарстан. Народы, проживающие в Татарстане. Казань – столица Татарстана. Культура и искусство татарского народа. Татарстан в годы Великой Отечественной войны.
– **Выбор профессии.** Проблема выбора профессии. Новые профессии. Потребность в профессиях на рынке труда. Учебные заведения.

Лингвистические знания и навыки

Лексическая сторона речи

Активные лексические единицы в пределах тем общения, предусмотренных программой (до 1000 слов). Простые устойчивые выражения. Общая лексика для татарского и русского языков. Заимствованные слова. Синонимы. Антонимы. Омонимы. Способы словообразования: производные, парные, сложные и составные слова. Наиболее продуктивные словообразовательные аффиксы. Многозначные слова. Образцы татарского речевого этикета – клише (обращение, выражение просьбы, предложение, отказ от предложения, извинение, выражение желания, согласие, несогласие, выражение удивления, выражение недовольства, выражение благодарности и уважения).

Грамматическая сторона речи

Активные разряды самостоятельных частей речи.

Имя существительное.

Нарицательные и собственные имена существительные. Изменение существительных по падежам и принадлежности. Порядок присоединения аффиксов к существительным.

Имя прилагательное. Основная, сравнительная, превосходная степени прилагательных. Производные прилагательные.

Числительное. Количественные и порядковые числительные (до 1000).

Наречие. Разряды наречий: наречия образа действия (*тиз, акрын, җәяү*), меры и степени (*күп, аз, бераз*), сравнения-уподобления (*татарча, русча, зурларча*), времени (*иртәгә, бүген, җәен, кичен*), места (*анда, еракта, уңга, сулга*).

Местоимение. Личные, вопросительные, указательные (*бу, әнә, теге, менә*), определительные *(барлык, бөтен, үз, һәр),* неопределенные *(әллә кем, әллә нинди, ниндидер)*, отрицательные *(беркем, бернәрсә, һичкем)* местоимения.

Глагол. Изъявительное наклонение. Настоящее, прошедшее определенное, прошедшее неопределенное, будущее определенное, будущее неопределенное время глагола. Спряжение глагола в утвердительной и отрицательной формах.

Повелительное наклонение. Формы 2 и 3 лица ед. и мн.числа глагола повелительного наклонения. Особенности ударения в глаголах повелительного наклонения.

Желательное наклонение. Формы 1 лица ед. и мн. числа глаголов желательного наклонения.

Условное наклонение. Спряжение глаголов условного наклонения в утвердительной и отрицательной формах.

Аналитические глаголы, выражающие начало, продолжение, завершение действия *(укый башлады, укып тора, укып бетерде)*; аналитические формы, выражающие желание *(барасым килә)*, возможность/невозможность *(бара алам, бара алмыйм)*.

Имя действия.

Инфинитив с модальными словами *(кирәк (түгел), тиеш (түгел), ярый (ярамый)*.

Причастие. Формы причастий настоящего, прошедшего времени:*-учы/-үче; -а/-ә,-ый/-и торган; -ган/-гән,-кан/-кән.*

Деепричастие. Формы деепричастий на *-ып/-еп/-п; -гач/-гәч, -кач/-кәч; -ганчы/-гәнче, -канчы/-кәнче*.

Служебные части речи.

Послелоги: *белән, турында, өчен, кебек кадәр, соң, аша.* Употребление послелогов с существительными и местоимениями.

Послеложные слова: *алдында, артында, астында, өстендә, эчендә, янында*. Функции послелогов и послеложных слов в предложении.

Союзы. Собирательные союзы: *һәм, да – дә, та – тә*; противительные союзы: *ләкин, тик, әмма, ә*; подчинительные союзы: *чөнки, әгәр.*

Частицы: (*-мы/-ме, бик, түгел, тагын, әле, -чы/-че, гына/генә, кына/кенә)*, их правописание.

Синтаксис. Типы предложений по цели высказывания: повестовательное, вопросительное, побудительное предложения. Порядок слов в татарском предложении. Утвердительные и отрицательные предложения. Простое

предложение с простым глагольным сказуемым (*Мин татарча беләм),* с именным сказуемым (*Безнең гаиләбез тату)* и составным глагольным сказуемым (*Мин укырга яратам)*. Простое распространенное предложение. Предложение с однородными членами. Предложения с сочинительными и подчинительными союзами.

Сложноподчиненные предложения времени, образованные с помощью парных относительных слов: *кайчан-шунда (шул вакытта, шул чагында)*; синтетический тип придаточного времени, образованного с помощью форм деепричастия с аффиксами:*-гач/-гәч, -ганчы/-гәнче*; аналитический тип придаточного места, образованного с помощью парных относительных слов *кайда-шунда, кая-шунда, кайдан-шуннан*; аналитический тип придаточного цели, образованного с помощью одинарного относительного слова *шуның өчен*; синтетический тип придаточного причины, образованного с помощью послелога *өчен*; аналитический тип придаточного причины, образованного с помощью одинарных относительных слов *шуңа күрә, шул сәбәпле*; синтетический тип придаточного условия, образованного с помощью глаголов условного наклонения с аффиксом -*са/-сә;* синтетический тип придаточного уступки, образованного с помощью глаголов уступительной модальности.

–

УКЫТУ ПРЕДМЕТЫНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ(Содержание)

Федераль базис укыту планында каралганча, туган телне өйрәнүгә 5 нче сыйныфта атнасына 2 сәгать исәбеннән елга 70 сәгать бирелә, бу Татарстан Республикасының базис укыту планына туры килә. Программа ФДББС таләпләренә нигезләнеп эшләнелде. Программаның эчтәлеге түбәндәге бүлекләрдән тора һәм әлеге бүлекләр буенча үтәлергә тиешле минимумны чагылдыра.

Без мәктәптә/ Мы в школе(19 ч.) Дәресләр расписаниесе, дәресләр әзерләү, өй эше эшләү, билгеләр алу турында сөйләшү. Уку-язу әсбаплары, аларны тәртиптә, саклап тоту кагыйдәләре. «Китапханәдә» темасына караган лексика. Тартым һәм килеш белән төрләнгән исемнәрнең берлек һәм күплек сандагы кушымчалары. Микъдар, тәртип, җыю саннары. Хәзерге заман һәм билгеле үткән заман хикәя фигыльләрнең барлыкта һәм юклыкта зат-сан белән төрләнеше. Боерык фигыльнең барлыкта һәм юклыкта 2нче затта төрләнеше. Өйрәнелгән, актив кулланууда булган сүзләрне дөрес язу. Хикәя язу.
Расписание занятий, подготовка уроков, работа домашнего задания, обсуждение оценок. Учебные принадлежности, правила их сохранения. Лексика на тему «Библиотека». Склонение имен существительных. Количественные, порядковые, собирательные числительные. Спряжение глагола настоящего времени изъявительного наклонения по лицам и числам. Формы 2 и 3 лица ед. и мн.числа глагола повелительного наклонения. Особенности ударения в глаголах повелительного наклонения. Правильное написание слов. Написание рассказа.

Мин – өйдә булышчы/ Я- дома помощник(21 ч.) «Без әти-әнигә булышабыз», «Өйдәге эшләр», «Без бергә эшлибез», «Кем эшләми - шул ашамый» темаларына караган лексика, аларны сөйләмдә куллану. Өй хезмәте өчен рәхмәт белдерү һәм мактау. Өйрәнелгән сүзләрне дөрес язу. Билгесез үткән заман хикәя фигыльнең барлыкта зат-сан белән төрләнеше. Фигыльнең инфинитив формасын сөйләмдә куллану. Фигыльнең инфинитив формасын модаль сүзләр (кирәк, кирәкми, ярый, ярамый) белән сөйләмдә куллану. Өчен, шикелле бәйлекләрен сөйләмдә куллану. Эшләргә телим төзелмәсен сөйләмдә куллану.
«Мы помогаем родителям», «Домашние дела», «Мы работаем вместе», «Кто не работает - тот не ест», употребление их в речи. Блаодарность за домашний труд и похвала. Правильное написание изученных слов. Спряжение глагола прошедшего неопределенного времени Использование инфинитивной формы мышления в речи. Использование инфинитивной формы мышления в речи с модальными словами (надо, не надо, ну, нельзя). Использование в речи таких послелогов *как и для.* Конструкция «хочу работать»

Дуслар белән күңелле/ С друзьями весело(15 ч.) Дустың турында сөйләргә өйрәнү. Дус була белү сыйфатлары. Дуслар белән итәгатьле сөйләшү үрнәкләре. Дуслар, өлкәннәр белән телефоннан сөйләшү әдәбе. Дуслар белән туган көн үткәрү турында сөйләшү. Кибеттән ризыклар алу, табын әзерләү, табын янында үз-үзеңне тоту турында сөйләшү өчен яңа лексиканы үзләштерү, аларны сөйләмгә кертү. Өйрәнелгән , актив кулланууда булган сүзләрне дөрес язу. Исемнәргә кушымчалар ялгану тәртибе. Исемнәрнең килеш белән төрләнешен кабатлау. Сыйфат дәрәҗәләре, аларны сөйләмдә куллану. Боеруны һәм үтенечне белдерү формалары.
Учиться говорить о друге. Качества умения дружить. Примеры деликатного разговора с друзьями. Разговор со взрослыми по телефону. Разговор с друзьями о проведении дня рождения. Освоение новой лексики, их включение в речь, купить еду из магазина, накрыть на стол, поговорить о поведении за столом. Писать правильно слова, которые были изучены. Порядок соединения аффиксов. Повторение склонение имен существительных Степени прилагательных и их употребление в речи.Формы приказа и просьбы.

Дүрт аяклы дусларыбыз/ Наши четвероногие друзья(7 ч) Дүрт аяклы дусларның токымнары, кыяфәтләре, гадәтләре турында сөйләшү өчен кирәкле сүзләр, аларны үзләштерү, дөрес язу. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәре, аларны сөйләмдә куллану. Мин, син, ул зат алмашлыкларын төшем, урын-вакыт килешләрендә сөйләмдә куллану. / Разговор о породах, видах, повадках четвероногих друзей, их освоение, правильное написание. , их употребление в речи. Нарицательные и собственные имена существительные. Изменение существительных по падежам и принадлежности.

Без спорт яратабыз/Мы спорт любим. (8ч).Тән әгъзаларының атамалары. «Табибта» темасына караган лексика. Сәламәт булу кагыйдәләре, спорт белән шөгыльләнү турында фикер алышу. Тамыр, кушма, парлы, тезмә исемнәрнең ясалышы, аларны сөйләмдә куллану. Кереш сүзләрне (минемчә, синеңчә, билгеле, әлбәттә, беренчедән, минем фикеремчә) сөйләмдә куллану. Актив куллануда булган сүзләрне дөрес язу күнегүләре.
Названия части тела. лексика на тему «Врач». Обсуждение правил здоровья, занятий спортом. Образование корневых, сложных, парных имен, их употребление в речи. Вводные слова (по-моему, по-твоему, разумеется, во-первых, на мой взгляд) употреблять в речи. упражнения правильно писать слова, находящиеся в активном употреблении.

Грамматик минимум. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәре. Тартым һәм килеш белән төрләнгән исемнәрнең берлек һәм күплек сандагы кушымчаларын аера белү. Тамыр, кушма парлы, тезмә исемнәрнең ясалышы, аларның сөйләмдә кулланыуын кабатлау. Исемнәргә кушымчалар ялгану тәртибе. Сыйфат дәрәҗәләре белән таныштыру, аларны сөйләмдә куллану. *Микъдар, тәртип, җыю* саннарын аера белү. *Мин, син, ул* зат алмашлыкларының, төшем килешләрендә сөйләмдә куллана белү. Зат алмашлыкларының урын-вакыт килешендә сөйләмдә куллану. Хәзерге заман хикәя фигыльнең барлыкта һәм юклыкта зат-сан белән төрләнеше. Билгеле үткән заман хикәя фигыльнең барлыкта һәм юклыкта зат-сан белән төрләнеше. Билгесез үткән заман хикәя фигыльнең барлыкта зат-сан белән төрләнеше белән танышу. Боерык фигыльнең барлыкта һәм юклыкта 2нче затта төрләнешен сөйләмдә куллану. Фигыльнең инфинитив формасын сөйләмдә куллану. Фигыльнең инфинитив формасын модаль сүзләр (*кирәк, кирәкми, ярый, ярамый*) белән сөйләмдә куллану**.** *Эшләргә телим* – төзелмәсен

сөйләмдә куллану. *Өчен, шикелле* бәйлекләрен сөйләмдә куллану. Кереш сүзләрне (*минемчә, синеңчә, билгеле, әлбәттә, беренчедән, минем фикеремчә*) сөйләмдә куллану**.**

Эш программасын тормышка ашыру өчен Россия Федерациясенең Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлегендә түбәндәге дәреслек күрсәтелә: Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтҗанова 5 нче сыйныф Татар теле: рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен өйрәнүче укучылар өчен) Казан, “Татармультфильм” нәшрияты, 2017.

Бу дәреслекнең ФДББС гриф тамгасы бар һәм Россия Федерациясенең Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлегендә бар.

Белем дәрәҗәсен тикшерү төрләре

	1 чирек	2 чирек	3 чирек	4 чирек	Еллык
Сәгатьләр саны	16	16	22	16	70
Контроль эш	1	1	1	1	4

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

Төп темалар	**Укучыларның төп эшчәнлегенә характеристика**	**Сәгать саны**
Без мәктәптә / Мы в школе	Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, санын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау), үзеңә сорап алу, иптәшеңә тәкдим итә белү. Беренче сентябрь–Белем бәйрәме турында сөйли белү. Дәресләр расписаниесе буенча нәрсә эшдәгәнне әйтә белү. Өй эшен әзерләү, әзерләмәүнең сәбәбен әйтә белү. Ни өчен яхшы, начар билгеләр алу турында сөйләшү. Уку-язу әсбаплары, аларны саклап тоту турында киңәш бирә белү. Китапханәчедән кирәкле китапларны сорап ала белү. Уметь сообщать о наличии учебных принадлежностей, отсутствии, количестве, необходимости ,выпросить себе, предложить товарищу. Умение говорить о первом сентября-празднике знаний. Умение сказать, что сделано по расписанию занятий.	19

	Подготовка домашнего задания, умение говорить о причине его невыполнения. Говорить о получении плохих знаков. Учебные пособия, умение давать советы об их сохранении. Умение выпросить у библиотекаря нужные книги.	
Мин – өйдә булышчы/ Я –дома помощник	Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйли белү. Вакытны сорый, әйтә белү. Өйдә эшләгән эшләрне әйтә, сорый, куша белү. Эш эшләргә риза булуыңны, булмавыңны белдерү. Өй эшләрендә үзеңә булышырга, ярдәм итәргә сорый, нәрсә эшләргә кирәк икәнен әйтә белү. Кибеткә барырга куша, нәрсә алырга икәнен әйтә, сорый белү. Өйдәге эшләрне эшләргә киңәш бирә, яхшы эшләр өчен мактый белү. Өйдәге хезмәттә катнашуга карап, кешеләргә бәя бирә белү.	21
Дуслар белән күңелле/ С друзьями весело	Дустыңның барлыгын, кемнәр белән дус икәнеңне, аларның нинди булуын әйтә белү. Кайда, кайчан дуслашкан, дусның нинди булуын, бергә нишләгәнне сөйли белү. Чын дусның авыр хәлдә калдырмавын, бер-береңә ярдәм итү турында сөйләшү. Дусларны телефоннан уйнарга чакыра, туган көнгә итагәтле чакыра белү. Дуслар белән туган көнгә әзерләнү, кибеттән ризыклар алу, кибетче белән сөйләшә белү. Татар халык ашларын, нәрсәләр ярату, яратмауны әйтә белү.Табын әзерләү турында сөйләшү. Табын янында үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен сөйли белү.	15
Дүрт аяклы дусларыбыз/ Наши четвероногие друзья	Дүрт аяклы дусларыбызның токымнары, кыяфәтләре, гадәтләре турында сөйләшә белү. Этләр турында кызыклы мәгълүмат әйтә белү.	7
Без спорт яратабыз/ Мы любим спорт	Тән әгъзаларының исемнәрен, нәрсә авыртуын, авыртмавын табибка әйтә, сорый белү. Спорт төрләрен аера, үзеңнең нинди спорт төрен яратканыңны, нинди спорт түгәрәгенә йөргәнеңне, физкультура дәресендә нәрсә эшләгәнеңне әйтә белү.	8
Барлыгы		**70**

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН

№	Дәреснең темасы	Сәг. саны	Үткәрелү вакыты	
			план	фактик
	Без мәктәптә / Мы в школе- 19 сәгать			
1.	Яңа уку елы котлы булсын! Исәнләшү кагыйдәләре/ День знаний!Правила приветствия	1	2.09	
2.	“Мәктәптә белем бәйрәме” текстындагы ЛГМ/ЛГМ в тексте «Праздник знаний в школе»	1	5.09	
3.	Мәктәптә белем бәйрәме. Хикәя төзү/В школе день знаний.Составление рассказа	1	9.09	
4.	*Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр/ Собственные и нарицательные имена существительные*	1	12.09	
5.	Исемнәрнең берлек санда тартым белән төрләнеше. Тартымлы исемнәрне сөйләмдә куллану./ Склонение имён существительных единственного числа с категориями принадлежности. Применение в речи имен существительных по принадлежности	1	16.09	
6.	*Исемгә кушымчалар ялгану тәртибе/ Порядок присоединение аффиксов имен существительных*	1	19.09	
7.	Исемнәрнең күплек санда тартым белән төрләнеше/ Склонение имён существительных множественного числа с категориями принадлежности	1	23.09	
8.	*Тамыр, кушма парлы, тезмә исемнәрнең ясалышы, аларның сөйләмдә куллану/ Оброзование сложных,составных имен существительных и применение в речи*	1	26.09	
9.	Боерык фигыль. *Боерык фигыльнең зат-сан белән төрләнеше/ Повелительное наклонение.Спряжение повелительного наклонения по лицам и числам*	1	30.09	
10.	Әдәпле сөйләм формалары. /Формы вежливого разговора	**1**	3.10	
11.	*Хәзерге заман хикәя фигыльнең барлыкта һәм юклыкта зат-сан белән төрләнеше.* Без дәрестә нишлибез?/ Спряжение глагола настоящего времени изъявительного наклонения в положительной и отрицательной формы по	1	7.10	

	лицам и числам.Мы на уроке что делаем?			
12.	Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше (юклык формасы)./ Спряжение глагола настоящего времени изъявительного наклонения по лицам и числам.(отрицательная форма)	1	10.10	
13.	Билгеле үткән заман хикәя фигыль./Прошедшее определенное время	1	14.10	
14.	“Олегның нигә кәефе юк?” тексты / Текст “Почему у Олега нет настроения”	1	17.10	
15.	**Проект**.Олег – яхшы укучы. Хикәя язабыз/ Проект. Олег- хороший ученик. Пишем рассказ	1	21.10	
16.	Сан. Сан төркемчәләре/ Числительные. Разряды числительных	1	24.10	
17.	*Микъдар, тәртип, җыю саннарын аеру/ Количественные, порядковые, собирательные числительные*	1	28.10	
18.	**Контроль эш . Без мәктәптә / Контрольная работа. Мы в школе**	**1**	7.11	
19.	Безнең билгеләр/ Наши отметки	1	11.11	
	Мин – өйдә булышчы/ Я –дома помощник - 21 сәгать			
20.	“Хәерле иртә” шигырендә ЛГМ/ЛГМ в стихотворении “Доброе утро”	1	14.11	
21.	Сәгать ничә? Сәгать ничәдә?/ Сколько часов? Во сколько часов?	1	18.11	
22.	Минем көндәлек режимым/ Мой режим дня	1	21.11	
23.	Илсур белән Рәсимгә киңәшләр. *Фигыльнең инфинитив формасын сөйләмдә куллану/ Советы Ильнуру и Расим .Инфинитив в разговорной речи*	1	25.11	
24.	*Фигыльнең инфинитив формасын модаль сүзләр (кирәк, кирәкми, ярый, ярамый) белән сөйләмдә куллану*. Инфинитив и модальные слова	1	28.12	
25.	Без – яхшы булышчылар/ Мы – хорошие помощники	1	2.12	
26.	*Кереш сүзләрне сөйләмдә куллан/ Употребление водных слов в речи*	1	5.12	
27.	Мактау формалары. Мактау формаларын сөйләмдә куллану/ Формы поощрения в разговорной речи	1	9.12	
28.	*Эшләргә телим – төзелмәсен сөйләмдә куллану/ Употребление в разговорной речи конструкцию -хочу работать*	1	12.12	
29.	Рәсим турында текст/ Текст о Расима	1	16.12	
30.	**Проект. Рәсимгә характеристика.** Хикәяне сәхнәләштерү / Проект.Характеристика Расима.Инсценирование рассказа	1	19..12	
31.	**Контроль эш/ Контрольная работа**	1	23.12	

32.	Әти-әнигә булышабыз. Хикәя язу/ Мы маме помогаем. Рассказ	1	26.12	
33.	“Ике пирожный” хикәясендәге ЛГМ/ЛГМ в рассказе “Ике пирожный”	1	9.01	
34.	Ике пирожный” хикәясен үзгәртеп язу. *Өчен, шикелле бәйлекләрен сөйләмдә куллану/ Изменение рассказа*“Ике пирожный”. Употребление послелогов *для,как* в разговоре.	1	13.01	
35.	Икмәк ничек пешә?/ Как печется хлеб?	1	16.01	
36.	“Тавык, Тычкан һәм көртлек” әкиятендәге ЛГМ/ЛГМ в сказке “Курица, мышь и тетерев”	1	20.01	
37.	“Тавык, Тычкан һәм көртлек” әкияте/ Сказка “Тавык, Тычкан һәм көртлек”	1	23.01	
38.	Билгесез үткән заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше/ Спряжение глагола неопределенного прошедшого времени изъявительного наклонения по лицам и числам	1	27.01	
39.	**Контроль эш “Без өйдә булышабыз”/ Контрольная работа“Мы дома помогаем”**	1	30.01	
40.	*Билгесез үткән заман хикәя фигыльнең барлыкта һәм юклыкта зат-сан белән төрләнеше/* Спряжение глагола неопределенного прошедшого времени изъявительного наклонеия положительной и отрицательной формы	1	3.02	
41.	Тема буенча кабатлау “Без өйдә булышабыз/ Повторение темы “Мы - дома помощник””	1	6.02	
Дуслар белән күңелле / С друзьями весело- 15 сәгать				
42.	Минем дусларым бар/ У меня есть друзья	1	10.02	
43.	*Сыйфат. Сыйфат дәрәҗәләре. Сыйфат дәрәҗәләренең сөйләмдә кулланылышы. / Имя прилагательное.Степени прилагательных. Применение в разговорной речи*	1	13.02	
44.	“Язгы каникул” хикәясендәге ЛГМ/ ЛГМ в рассказе “Весенние каникулы”	1	17.02	
45.	Боеру һәм үтенеч белдерү формалары/ Формы приказа и просьбы	1	20.02	
46.	Телефоннан сөйләшү этикеты/ Этикет разговора по телефону	1	27.02	
47.	Татар халык ашлары. Тартым һәм килеш белән төрләнгән исемнәрнең берлек һәм күплек сандагы кушымчаларын аеру/Татарские национальные блюда.Склонение имен существительных.	1	2.03	

48.	**Проект**.Туган көнгә әзерләнәбез/ Проект.Готовимся ко дню рождению	1	5.03	
49.	Кибетнең эш сәгате/ Режим дня магазина/	1	9.03	
50.	Табын әзерләү. Табынга чакыру формалары/ Накрываем на стол.Формы приглашения к столу	1	9.03	
51.	Туган көнгә чакыру/ Приглашение ко дню рождения	1	12.03	
52.	Туган көн бәйрәме (уен-дәрес)/ Урок-игра “День рождения”	1	16.03	
53.	“Табын янында” хикәясендәге ЛГМ/ ЛГМ в рассказе “За столом”	1	19.03	
54.	Табын янында утыру кагыйдәләре/ Правила поведения за столом	1	2.04	
55.	**Контроль эш “Дуслар белән күңелле” / Контрольная работа “С друзьями весело”**	1	6.04	
56.	“Дуслар белән күңелле” темасы буенча кабатлау	1	9.04	
Дүрт аяклы дусларыбыз / Наши четвероногие друзья- 7 сәгать				
57.	Дүрт аяклы дусларыбыз/ Наши четвероногие друзья	1	13.04	
58.	Дүрт аяклы дусларыбызның гадәтләре/ Повадки четвероногих друзей	1	16.04	
59.	Дүрт аяклы дусларыбызның кыяфәтләре, токымнары/ Вид, породы наших четвероногих друзей	1	20.04	
60.	**Проект.** Минем дүрт аяклы дустым/ Проект. Мой четвероногий друг	1	23.04	
61.	*Мин, син, ул алмашлыкларының төшем килешләрендә сөйләмдә кулланылышы/ Употребление в разговоре местоимении я,ты,он,она*	1	27.04	
62.	“Акыллы Карабай” тексты/ Текст “Умный Акбай”	1	30.04	
63.	Дүрт аяклы дусларыбыз темасын кабатлау. *Зат алмашлыкларының урын-вакыт килешендә сөйләмдә куллану/ Повторение темы “Наши четвероногие друзья”.*	1	4.05	
Без спорт яратабыз/ Мы любим спорт - 8 сәгать				
64.	Тән әгъзаларының аталышы/ Части тела	1	7.05	
65.	Табиб янында/ У врача	1	11.05	
66.	Спорт төрләре/ Виды спорта	1	14.05	
67.	**Контроль эш “Без спорт яратабыз”/ Контрольная работа “Мы любим спорт”**	1	18.05	
68.	**Проект**.Сабан туе уеннары/ Проект. Игры Сабантуя	1	21.05	
69.	Без спорт яратабыз темасын кабатлау / Повторение темы “Мы любим спорт”	1	25.05	

70.	5 нче сыйныф материалларын кабатлау/Повторение материалов 5 класса	1	28.05	

Рус телендә сөйләшүче балаларның сөйләм эшчәнлеге төрләре буенча татар теленнән белем һәм күнекмәләрен бәяләү

5-9 нчы сыйныфлар

	Эш төрләре	Сыйныфлар				
		5	6	7	8	9
1.	Тыңлап аңлау	0,5-0,7 минут	0,8-0,9 минут	1 минут	1,2 минут	1,5 минут
2.	Диалогик сөйләм	5-6 реплика	6-7 реплика	7-8 реплика	9-10 реплика	11-12 реплика
3.	Монологик сөйләм	7-8 фраза	8-10 фраза	8-10 фраза	10-12 фраза	10-12 фраза
4.	Уку	55-60сүз	60-70 сүз	70-80 сүз	80-90 сүз	90-95 сүз
5.	Язу:					
	сүзлек диктанты	8-10 сүз	10-15 сүз	15-18 сүз	18-22 сүз	22-25 сүз
	Сочинение	5-7 җөмлә	7-8 җөмлә	8-9 җөмлә	9-10 җөмлә	10-12 җөмлә

Бәяләү нормалары

Тыңланган текстның эчтәлеге буенча сорауларга язмача җавап бирү

- Эчтәлекне тулаем аңлап, барлык сорауларга язмача дөрес җавап бирелгән, 1 орфографик хатасы яки эчтәлеккә бәйле 1 хаталы эшкә “5” ле куела.
- Эчтәлекне аңлап, сорауларга дөрес җавап бирелгән, әмма 2-3 орфографик, 3 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйле 2-3 хаталы эшкә “4”ле куела.
- Эчтәлекне өлешчә генә аңлап, сорауларга төгәл җавап бирелмәгән, 5 орфографик, 5 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйле 4-5 хатлы эшкә “3” ле куела.

- Сорауларга бирелгән җавапларның яртысы дөрес түгел, 6 орфографик, 6 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйле 5 тән артык хата булса, “2” ле куела.

Сүзлек диктанты

- Эш пөхтә, төгәл һәм орфографик хаталарсыз язылган булса, “5” ле кула.
- Эш пөхтә, төгәл язылган, әмма 1-3 төзәтүе яки 1-2 орфографик хата булса, “4” ле куела.
- Эш пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-5 төзәтүе яки 3-5 орфографик хата булса, “3” ле куела.
- Эш пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки аннан артыграк хата булса, “2” ле куела.

Диктант

- Диктант пөхтә һәм төгәл язылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион хата булса, “5” ле куела.
- Диктант пөхтә һәм төгәл язылган, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион хата булса, “4” ле куела.
- Диктант пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-6 орфографик, 6 пунктуацион хата булса, “3” ле куела.
- Диктант пөхтә язылмаган, 7 дән артык орфографик, 7 дән артык пунктуацион хата булса, “2” ле куела.

Изложение

- Тыңланган текстның эчтәлеге тулы, эзлекле һәм дөрес язылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 1 грамматик хата булса, “5” ле куела.
- Тыңланган текстның эчтәлеге эзлекле һәм дөрес язылган, ләкин 1-2 эчтәлек ялгышы җибәрелгән, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион яки 2-3 грамматик хата булса, “4” ле куела.
- Тыңланган текстның эчтәлеге өлешчә эзлекле язылган, 4-5 орфографик, 4 пунктуацион яки 4-5 грамматик хата булса, “3” ле куела.
- Тыңланган текстның эчтәлеге бөтенләй ачылмаган, эзлекле язылмаган, 6 дан артык орфографик, 5 тән артык пунктуацион яки 6 дан артык грамматик хата булса, “2” ле куела.

Сочинение

- Эш тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган һәм эчтәлеге тулы ачылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хата хата булса, “5” ле куела.
- Эш тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, ләкин 2-3 эчтәлек ялгышы, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион хата булса, “4” ле куела.
- Эш тәкъдим ителгән темага өлешчә эзлекле язылган, эчтәлеге тулысынча ачылмаган, 4-5 орфографик, 4-5 пунктуацион һәм җөмлә төзелешендә хата булса, “3” ле куела.

- Эш тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хата булса, “2” ле куела бар.